



CHAQIRIQQACHA HARBIY TA'LIM KURSANTLARIDA KASBIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10687475>

Abduraxmonov Shavkat Kaxxorovich

Farg'ona davlat universiteti

mustaqil tadqiqotchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola chaqiriqqacha harbiy ta'lim kontekstida kasbiy madaniyat konsepsiyasini ko'rib chiqish va tahlil qilishdir. U kasbiy madaniyatning mohiyati va asosiy jihatlarini, uning bo'lajak harbiy mutaxassislarni tayyorlash uchun ahamiyatini ko'rib chiqadi. Maqolada fuqarolik va harbiy fan va amaliyot sohasidagi mutaxassislar tomonidan taqdim etilgan ushbu konsepsiyaning turli nuqtai nazarlari yoritilgan. Kasbiy madaniyat tushunchalarini chaqiriqqacha harbiy ta'lim jarayoniga kiritish jihatlari va ularning bo'lajak harbiy mutaxassislarning sifatlarini shakllantirishga ta'siri tahlil qilinadi. Bunday tadqiqotlar natijasida yoshlarni Qurolli Kuchlar saflarida xizmatga tayyorlash jarayonida kasbiy madaniyatning ahamiyati to'g'risida xulosalar chiqarish rejalashtirilgan.

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ У КУРСАНТОВ ДОПРИЗЫВНОГО ВОЕННОГО ОБУЧЕНИЯ

АННОТАЦИЯ

Данная статья представляет собой обзор и анализ концепции профессиональной культуры в контексте допризывного военного обучения. Она рассматривает сущность и основные аспекты профессиональной культуры, ее значение для подготовки будущих военнослужащих. В работе освещаются различные точки зрения на данное понятие, представленные специалистами в области гражданской и военной науки и практики. Анализируются аспекты внедрения концепций профессиональной культуры в процесс допризывного военного обучения и их влияние на формирование качеств будущих военнослужащих. В результате такого исследования планируется сделать выводы о значимости профессиональной культуры в процессе подготовки молодежи к службе в рядах Вооруженных сил.



FORMATION OF PROFESSIONAL CULTURE AMONG CADETS OF PRE-CONSCRIPTION MILITARY TRAINING

ANNOTATION

This article provides an overview and analysis of the concept of professional culture in the context of pre-conscription military training. She examines the essence and main aspects of professional culture, its importance for the training of future military personnel. The paper highlights various points of view on this concept, presented by experts in the field of civil and military science and practice. The aspects of the introduction of professional culture concepts into the process of pre-conscription military training and their impact on the formation of the qualities of future military personnel are analyzed. As a result of such a study, it is planned to draw conclusions about the importance of professional culture in the process of preparing young people for service in the Armed Forces.

Kalit soʻzlar

kasbiy madaniyat, chaqiriqqacha harbiy taʼlim, maʼnaviyat, harbiy xizmat, konsepsiya, harbiy mutaxassis.

Ключевые слова

профессиональная культура, допризывное военное обучение, духовность, военная служба, концепция, военный специалист.

Keywords

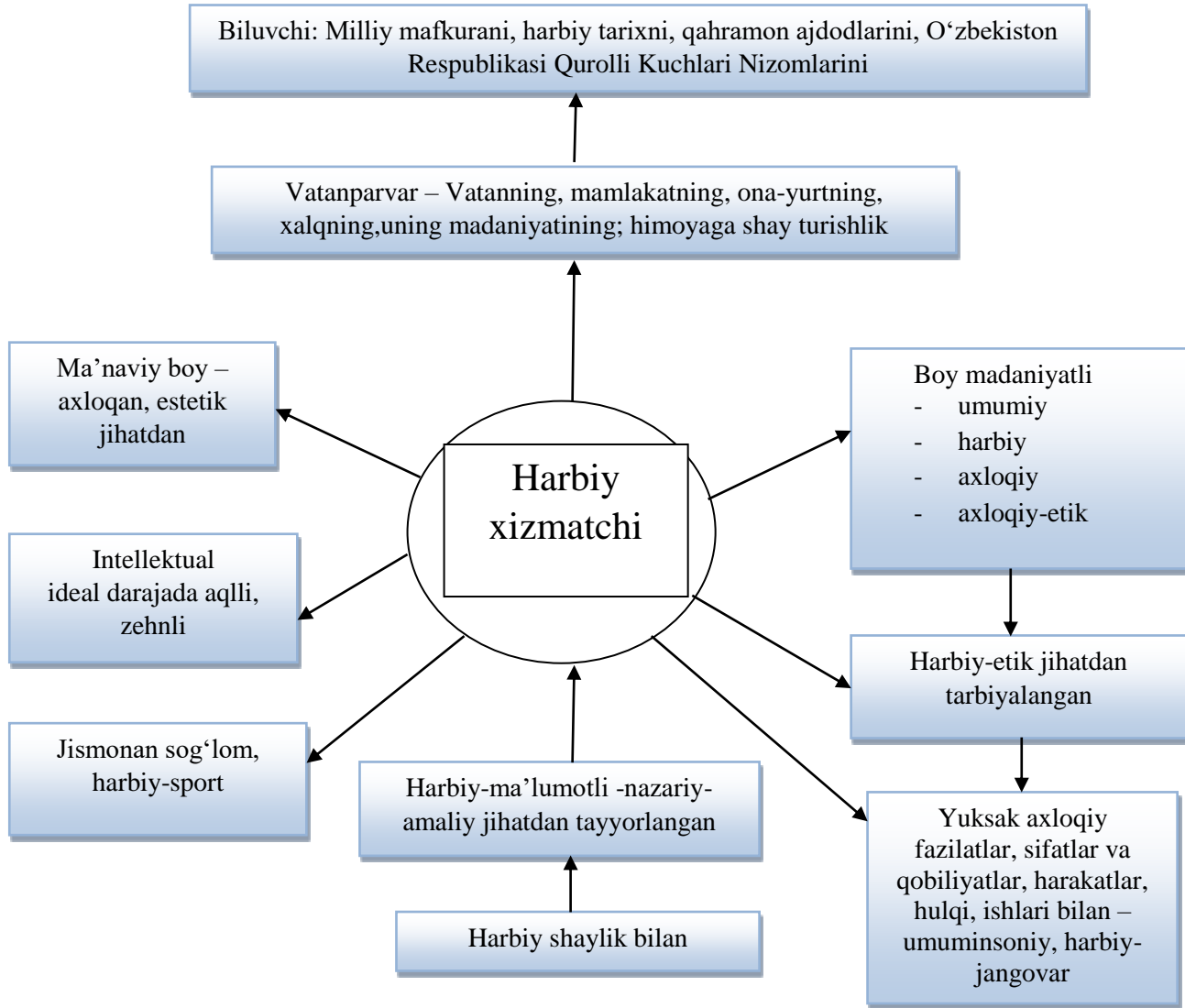
professional culture, pre-conscription military training, spirituality, military service, concept, military specialist.

Chaqiriqqacha harbiy taʼlim kursantlarida kasbiy madaniyatining kamolga yetishi, uning muhim asosi boʻlgan axloqiy madaniyatning shakllanishi uchun Oʻzbekiston Milliy gʻoyasidan olingan konseptual muhim qoidalar mavjud. Harbiy madaniyat toʻgʻrisidagi umumiy tushuncha: bu–umumiy madaniyatning bir qismi; harbiy-kasbiy bilimlar, mahorat, koʻnikmalar, qobiliyatlar va tajribaning yigʻindisi; normativ talablar va vakolatlarga muvofiq kasbiy-harbiy faoliyatni amalga oshirishga boʻlgan nazariy va amaliy jihatdan shay turishning birligidir.

Oʻzbekiston Respublikasi harbiy xizmatchisining harbiy madaniyati toʻgʻrisidagi yanada konketroq tushuncha:

Vatanparvar, maʼnaviy, madaniy, intellektual, harbiy-maʼlumotli va nazariy-amaliy jihatdan tayyor, yuksak harbiy burch tuygʻusi bilan, jismonan sogʻlom, harbiy-sport, fidokor, shon-shavkatli, mard, irodali, harbiy buyruqlarga boʻysunadigan boʻlishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi harbiy-madaniyatli shaxsining modeli



O'zbekiston Respublikasining hozirgi zamon harbiy xizmatchisi shaxsida quyidagilar ajratiladi: milliy-mafkuraviy omilning anglanishi, harbiy-spetsifik bilimlar, milliy-manbashunoslik asosidagi vatanparvarlik, intellektual, ma'naviy, madaniy va ayniqsa, axloqiy omillar, motivatsiyali, jismoniy va harbiy tayyorgarlik asosidagi harbiy-faoliyatli amaliyot, harbiy buyruqlarga, harbiy burchga bo'ysunish.

Chaqiriqqa harbiy ta'lim kursantlarining kasbiy madaniyati – bu bilimlar: Milliy g'oyaning, O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining umumharbiy Nizomlari, vatanparvarlik, axloqiy jihatdan tarbiyalanganlik, maxsus tayyorgarlik – zaruriy dasturiy bilimlarni o'zlashtirish maxsus-harbiy, harbiy-pedagogik,



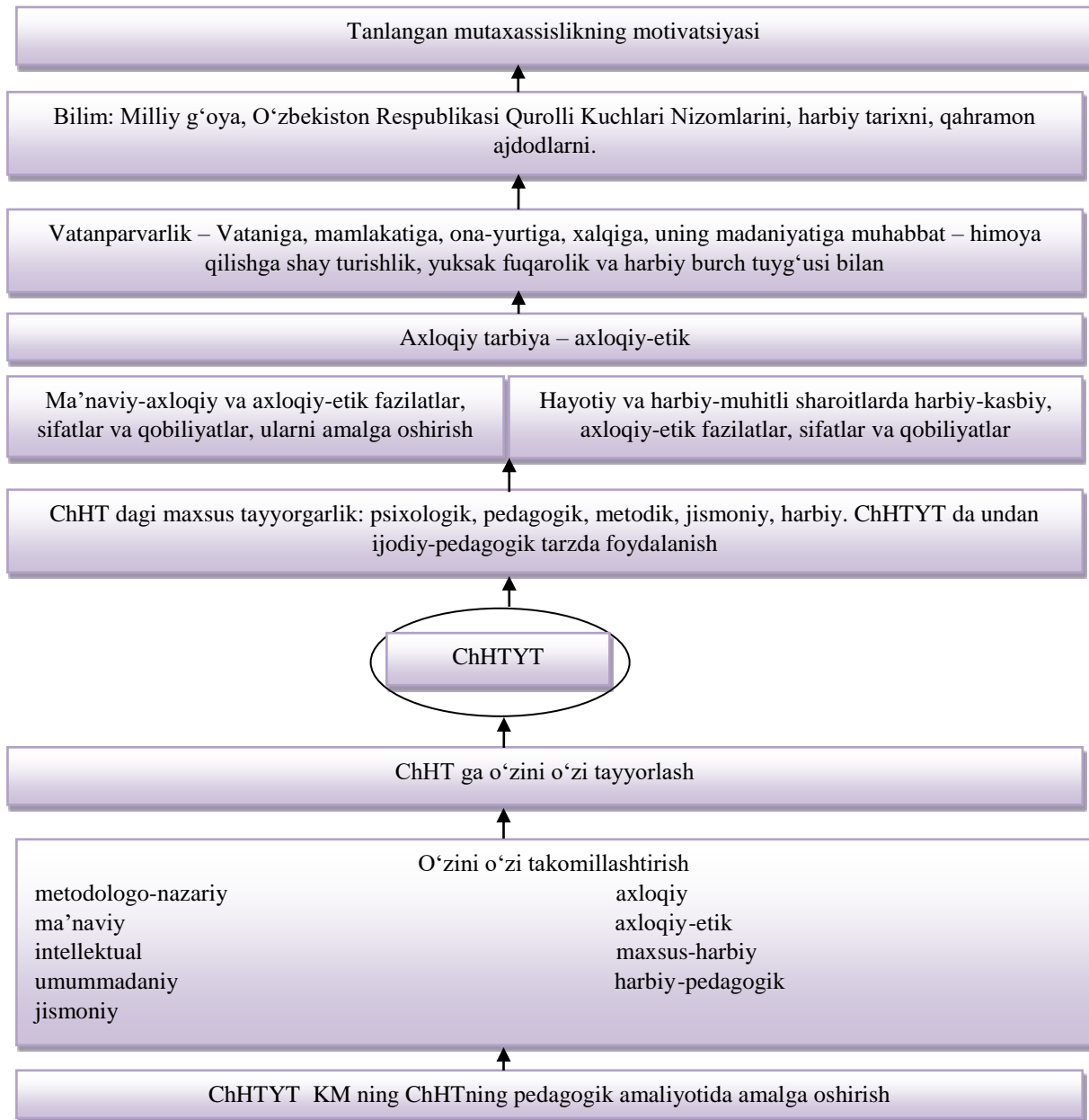
mahorat, ko'nikmalar va qobiliyatlar, harbiy tayyorgarlik to'g'risidagi normativlar tomonidan belgilangan Qoidalar kiradi. Bu: harbiy tarixni bilish, harbiy psixologiya va pedagogika asoslarini, tarbiyaviy ishlar asoslari va metodikasini, harbiy xizmatga chaqiriluvchilarning harbiy-vatanparvarlik va axloqiy tarbiyasi. Chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarining intellektual, ma'naviy-axloqiy, axloqiy va umummadaniy rivojlanishidir.

Chaqiriqqacha harbiy ta'limdagi axloqiy tarbiyaga, ayniqsa, uning axloqiy yo'naltirilganligiga, chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlari kasbiy madaniyatining muhim komponenti sifatida qaralmoqda.

Chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarining kasbiy madaniyatida axloqiy fazilatlar, sifatlar va qobiliyatlarni ajratamiz, harbiy-kasbiyda esa - yuksak axloqiy-etik darajadagi harbiy-jangovar fazilatlarni farqlaymiz. U va boshqa fazilatlar, sifatlar va qobiliyatlar, shaxsiyatli kasbiy, bunday umumiy tizimda shakllanadi va amalga oshadi:

- metodologiya va motivatsiyali ko'rsatma;
- mashg'ulotlarning axloqiy axloqiy omilga urg'u berilgan harbiy-kasbiy oriyentiri;
- shu urg'u bilan harbiy-pedagogik axborot, nazariy-amaliy tayyorgarlik;
- uning axloqiy-etik tomoniga e'tibor berish bilan amaliyot;
- o'zini o'zi tayyorlash;
- o'zini o'zi takomillashtirish, shu jumladan. axloqiy-etik doirada.

Chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlari kasbiy madaniyatining modeli



Chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarida axloqiy madaniyatni shakllantirish, ularga adekvat tarbiya berishga tayyorgarligi chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlari shaxsining quyidagi axloqiy madaniyatini shakllantirilishiga asos bo'ladi, axloqiy-etik tuyg'ular, odatlari, muloqot qilishning etika va etiketi madaniyati, muloqot qilish, hulq, fe'l-atvorlari madaniyati. Axloqiy-etik normalar, qoidalar va talablar adekvat qarashlar, o'z hulq va fe'l-atvorlarining ijobiy shakllariga "eritib quyiladi". Har qanday vaziyatlarda, shu jumladan, harbiy-tarbiyaviy va jangovar vaziyatlarda o'zini munosib tutishga shay turgan ma'naviy jihatdan ishonchli shaxs shakllanadi. Chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarida



chaqiriqqacha harbiy ta'limni yengillashtiradigan intizomli shaxsning faol va harbiy-kasbiy pozitsiyasi shakllanadi. Chaqiriqqacha harbiy ta'limdagi axloqiy-etik omil chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarining kasbiy madaniyatini shakllantirishdagi muhim negiz bo'lib, unda ancha muhim rolni o'ynaydi va chaqiriqqacha harbiy ta'lim kursantlarining kasbiy-harbiy madaniyatini shakllantirishda salmoqli o'rin tutadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot va yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. - Toshkent: «O'zbekiston» NMIU. 2017. - 592 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - Toshkent: «O'zbekiston», 2017. - 46 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari. - Toshkent: «O'zbekiston» NMIU, 2020. - 456 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. - Toshkent: «O'zbekiston», 2021. - 464 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 12 yanvardagi "Xavfsizlik kengashining kengaytirilgan yig'ilishida" gi nutqi.
6. Mirziyoyev Sh.M. 14 yanvar - Vatan himoyachilari kuni munosabati bilan so'zlagan nutqi <https://daryo.uz/k/2021/01/13/>
7. Скворцов В.Н. К вопросу об определении понятия «духовная культура» // Вестник Ленинградского государственного университета имени А. С. Пушкина, - 2009. - № 1(3). - С. 48-55.
8. Каган М. С. Философия культуры. - СПб.: Нева, 1996. - С. 48.
9. Баранов Г.В. Гуманитарная культура - фактор инновационной экономики // Экономический рост и конкурентоспособность России: тенденции, проблемы и стратегические приоритеты: Сборник научных статей: В 2-х томах. - М., -2013. - Т. 2. - С. 209.
10. Лихачев Д.С. Декларация прав культуры // Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития. - 2006. - Т.8. - С. 293-297. [Электронный ресурс]. - URL.: <http://likhachev.lfond.spb.ru/Articles/dec.htm> (дата обращения 04.02.2021).
11. Онищенко Э.В. Формирование историко-педагогической культуры будущего педагога в образовательном процессе вуза: автореф. дис. ... докт. пед. наук. - Киров: ВятГГУ, 2002. - 32 с.



12. Левин Е.М. Педагогические условия формирования готовности будущих офицеров внутренних войск к профессиональной деятельности: автореф. дис. ... канд. пед. наук. - Чита, 2011. - 24 с.

13. Шевченко И.В. Проблемы подготовки офицерских кадров в вузах ВВ МВД России. - Саратов: Книга, 1999. - 98 с.

14. Амбарова П.А. Профессиональная культура офицеров российской армии в условиях трансформации российского общества: автореф. дис. ... к. социол. н. - Екатеринбург, 2002. - С. 12.

15. Черницкий О.А. Профессиональная культура российского офицера: социально-философский анализ: дис. ... к. философ. н. - М., 2001. - С. 103.

16. Жарова Т.А. О развитии профессиональной культуры будущих военных специалистов // Вестник Казанского технологического университета, - 2010. -С. 140-141.